

Ruimtelijke onderbouwing waterberging 103 Damsholte fase 2b

Hoofdstuk 1 Planbeschrijving

1.1 Aanleiding

In het waterbeheerplan 2010-2015 van Waterschap Groot Salland (WGS) zijn de beleidsopgaven voor de komende jaren vastgelegd. Deze opgaven vloeien voort uit Europees, nationaal en regionaal beleid, namelijk:

- Europese Kaderrichtlijn Water (KRW);
- Nationaal Bestuursakkoord Water actueel (NBW actueel);
- Waterbeheer 21^e eeuw (WB21);
- Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR);
- Beheer- en onderhoudsvisie watergangen 2050.

De komende jaren wil het waterschap de opgaven uit dit beleid zoveel mogelijk integraal en op projectmatige basis in uitvoering brengen. Hiervoor is het programma 'Ruimte om te Leven met Water' opgezet. Eén van de watergangen die binnen dit programma valt is de Dalmscholterwaterleiding. WGS is al een aantal jaren in Dalmsholte bezig om de waterhuishoudkundige situatie te verbeteren. Via het kavelruilproces Dalmsholte zijn percelen in eigendom gekomen van het waterschap en deze percelen zijn door het waterschap heringericht. Door de belangrijke wateropgave in het gebied Dalmsholte is het Waterschap Groot Salland voorzitter van de gebiedscommissie die het kavelruilproces in Dalmsholte aanstuurt.

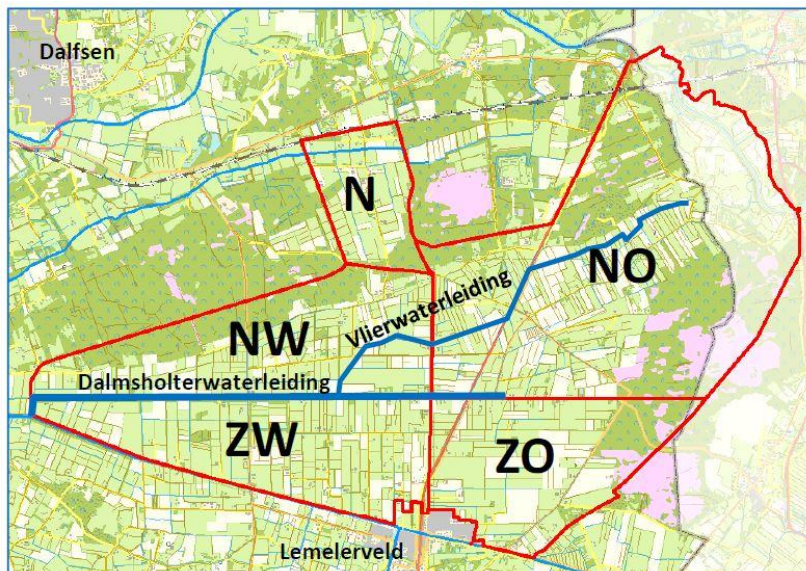

Fig. 1 Overzichtkaart gebied Dalmsholte

In 2008 Dalmsholte fase 1 voltooid waarin de waterhuishoudkundige herinrichting van de zuidelijke deelgebieden ZW en ZO is gerealiseerd (het gebied ten zuiden van de Langsweg). Na fase 1 (de zuidelijke deelgebieden) is fase 2 van start gegaan. Fase 2 betreffen de noordelijke deelgebieden van de Dalmscholterwaterleiding (het gebied ten noorden van de Langsweg). Fase 2 is weer in twee subfasen onderverdeeld, namelijk fase 2a en fase 2b. In fase 2a zijn onder andere twee waterbergingen aangelegd op voormalig agrarische percelen langs de Vlierwaterleiding. Hiervoor was een herziening van het bestemmingsplan

Buitengebied noodzakelijk. Het bestemmingsplan “Waterberging Vlierwaterleiding Dalmsholte” dat voor deze twee waterbergingen is opgesteld, is in maart 2013 vastgesteld.

Vanuit het kavelruilproces is wederom een aantal stroken en percelen langs de Dalmsholter- en Vlierwaterleiding in bezit gekomen van het waterschap. In Fase 2b wil het waterschap deze aangekochte percelen herinrichten als waterberging of natuurvriendelijke oever. De aanleg van één van de geplande waterbergingen past echter niet binnen het vigerende bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Ommen.

Fig. 2 Ligging plangebied op luchtfoto (bron: WGS, Projectplan Dalmsholte fase 2b)

1.2 Ligging en huidige situatie

De waterberging die gepland is, wordt ‘waterberging 103’ genoemd in het ‘Projectplan Dalmsholte fase 2b’ van het Waterschap Groot Salland. De waterberging ligt langs de Vlierwaterleiding tussen Koolhaarsweg en Vlierdijk in het gebied van Dalmsholte. De Vlierwaterleiding is een zijwatergang van de Dalmsholterwaterleiding. De percelen waarop de waterberging gepland is, liggen in de gemeente Ommen en waren tot voor kort agrarisch grasland. Het Waterschap Groot Salland heeft de gronden gekocht van een agrariër via de kavelruil Dalmsholte. Het gaat om de volgende twee kadastrale percelen: Kadastrale gemeente: Ommen (01), Sectie: M, perceelnummers: 1360, 1362.

Fig. 3 Ligging waterberging op topografische kaart (bron: WGS, overzichtskaart Projectplan Dalmsholte fase 2b)

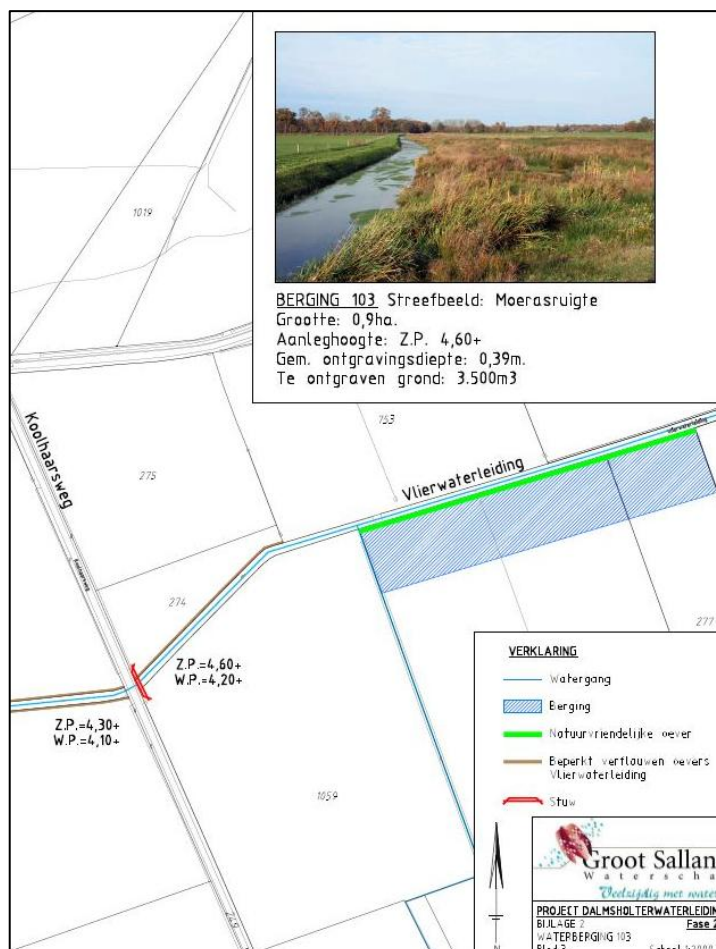
1.3 Toekomstige situatie

Binnen dit plan zal 0,9 hectare waterberging worden aangelegd in de vorm van vlakberging op twee voormalig agrarische percelen. Voor het realiseren van waterberging 103 wordt circa 40 centimeter grond afgegraven. De af te gegraven grond heeft een volume van 3.500 m³. De waterberging wordt op zomerpeil aangelegd (4.60 m t.o.v. NAP). Bij peilstijgingen hoger dan het zomerpeil van de Vlierwaterleiding wordt water uit de Vlierwaterleiding geborgen in de waterberging. Dit is het geval tijdens extreme neerslagsituaties. Door het realiseren van onder andere waterberging 103 wordt wateroverlast in het stroomgebied van de Dalmsholtewaterleiding beperkt.

Waterberging 103 wordt ingericht als ‘moerasruigte’. Dit houdt in dat de berging het hele jaar door nat is en begroeid is met planten zoals lisdodde, zwanebloem en waterriet. Gedurende de eerste jaren na aanleg van de waterberging is het noodzakelijk om de waterberging te vershralen. Dit wordt gedaan om ongewenste kruidengroei in de waterberging tegen te gaan. Vershraling wordt gerealiseerd door de eerste jaren de berging intensiever te onderhouden door houtopslag te verwijderen. Daarnaast wordt het reguliere maaisel uit de bergingen afgevoerd.

Waterberging 103 is afgestemd op de huidige landbouwkundige functie van het gebied. Het streefpeil in de omgeving van de waterberging wordt niet gewijzigd en de grondwaterstand wordt niet beïnvloed door de aanleg van waterberging 103.

Naast het aanleggen van waterberging 103 wordt er langs de waterberging en de zuidoever van de Vlierwaterleiding een natuurvriendelijke oever van circa 200 meter aangelegd, onder een profiel van ongeveer 1:5. Een natuurvriendelijke oever is een flauw olopende oever onder de waterlijn. Door de aanleg hiervan wordt de ontwikkeling van goede water- en oevervegetatie gestimuleerd.

Onderhoudsbeeld bergingen 32. Moerasruigte

De berging is het hele jaar door nat. De berging is begroeid met soorten als lisdodde, zwanebloem en waterriet.

Fig. 5 Onderhoudsbeeld van berging 103 (bron: WGS, Projectplan Dalmsholte fase 2b)

Fig. 4 Inrichting waterberging 103 (bron: WGS, Projectplan Dalmsholte fase 2b)

Hoofdstuk 2

Ruimtelijk kader

2.1 Europees beleid

2.1.1 Algemeen

Vanaf 22 december 2000 is de Europese Kaderrichtlijn Water van kracht. Deze richtlijn heeft als doel te komen tot schone, ecologisch gezonde stroomgebieden, waarin op een duurzame manier met het gebruik van water wordt omgegaan. De Kaderrichtlijn Water omvat regelgeving ter bescherming van het binnenlands oppervlaktewater, overgangswateren, kustwateren en grondwater. De kaderrichtlijn gaat uit van een stroomgebiedbenadering waarin het opstellen van beheersplannen per stroomgebied of deelstroomgebied centraal staat. Per stroomgebied moeten ook de ecologische doelstellingen worden bepaald en wateren moeten onderscheiden worden in één van de drie typen wateren: natuurlijke wateren, sterk veranderde wateren of kunstmatige wateren. De onderscheiden wateren worden ook wel waterlichamen genoemd. Aan alle waterlichamen worden haalbare (ecologische) doelen gesteld. De maatregelen die hiervoor nodig zijn, moeten in 2015 uitgevoerd zijn (met uitstelmogelijkheden tot uiterlijk 2027). In het beheersgebied van Waterschap Groot Salland zijn 36 wateren aangemerkt als waterlichaam. De Dalmsholterwaterleiding is één van deze waterlichamen, waarvan de Vlierwaterleiding een belangrijke zijwatergang is.

2.1.2 Toetsing

Binnen het plan wordt een natuurvriendelijke oever langs de Vlierwaterleiding gerealiseerd, die over gaat in de waterberging. Door deze natuurvriendelijke oever verbetert de waterkwaliteit in de Vlierwaterleiding en daarmee de waterkwaliteit in de Dalmsholterwaterleiding. Dit is één van de maatregelen om de Dalmsholterwaterleiding voor 2015 op orde te krijgen. Met dit plan wordt dus invulling gegeven aan de Europese Kaderrichtlijn Water.

2.2 Rijksbeleid

2.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) geeft een totaalbeeld van het ruimtelijk- en mobiliteitsbeleid op rijksniveau. In de SVIR heeft het Rijk de ambitie om Nederland concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig te maken. Het Rijk heeft de ambitie dat in 2040 Nederland een veilige en gezonde leefomgeving heeft met een goede milieukwaliteit en dat Nederland blijvend beschermd is tegen overstromingen met voldoende zoetwater in droge perioden. Het Rijk heeft deze ambitie verder uitgewerkt in een nationaal belang, namelijk: *“Ruimte voor waterveiligheid, een duurzame zoetwatervoorziening en klimaatbestendige stedelijke (her)ontwikkeling”*. Het Rijk richt zich op een beheer van het (hoofd)watersysteem dat is gericht op het mee bewegen met natuurlijke processen waar het kan en het bieden van weerstand waar het moet. Vanuit de waterveiligheid en de zoetwatervoorziening heeft het Rijk belang bij het afremmen van bodemdaling in veenweidegebieden en een goede bufferwerking in het regionale watersysteem om afwenteling op nationale opgaven te voorkomen.

2.2.2 Waterbeheer 21^e eeuw

Om te voorkomen dat de klimaatsverandering meer wateroverlast geeft, hebben het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen het beleid 'Waterbeheer 21^e Eeuw' ontwikkeld. In het beleidsdocument 'Waterbeheer van de 21^e eeuw', kortweg WB21, worden duurzame, veerkrachtige watersystemen nagestreefd. Dit betekent concreet dat droge perioden worden doorstaan zonder droogteschade, vissterfte en stank en dat in natte perioden geen overlast optreedt door hoge grondwaterstanden of inundaties vanuit oppervlaktewateren. Problemen worden niet afgewenteld op andere gebieden of latere generaties. Het principe 'vasthouden, bergen en afvoeren' is ook hier leidend. Water moet (weer) de ruimte krijgen, voordat het die ruimte zelf neemt. Dit betekent dat er nu al maatregelen worden genomen om overlast in de toekomst te voorkomen. In het landschap en in de stad moet meer ruimte gemaakt worden

om water vast te houden of op te slaan. WB21 richt zich op het jaar 2015 om het watersysteem (kwantitatief gezien) op orde te brengen.

2.2.3 Nationaal Bestuursakkoord Water (2003 en actualisatie 2008)

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) wordt gestreefd naar het op orde krijgen van het watersysteem in 2015 en daarna het op orde houden van het watersysteem. Daarbij wordt geanticipeerd op veranderende omstandigheden zoals klimaatverandering, zeespiegelstijging, bodemdaling en toename van verhard oppervlak. De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het op orde krijgen en houden van totale watersysteem moet ertoe leiden dat problemen met wateroverlast, watertekort en waterkwaliteit zoveel mogelijk worden voorkomen. Een gemeenschappelijke aanpak van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen is hierbij noodzakelijk.

2.2.4 Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is de nieuwe planvorm op Rijksniveau van de Waterwet en de opvolger van de vierde Nota Waterhuishouding (NW4). Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid, waarbij wordt ingezet op "Een veilige leefbare delta, nu en in de toekomst". Het huidige beleid op het gebied van waterveiligheid wordt in het Nationaal Waterplan voortgezet en geactualiseerd, waarbij wordt ingezet op een 'meerlaagsveiligheid':

1. Preventie;
2. Het realiseren van een duurzame ruimtelijke inrichting van Nederland;
3. Een betere organisatorische voorbereiding op een mogelijke overstroming (rampenbeheersing).

In het Nationale Waterplan wordt het waterbeleid van het Nationaal Bestuursakkoord Water overgenomen. De trits 'vasthouden-bergen-afvoeren' is ook in dit Rijksbeleid uitgangspunt.

2.2.5 Toetsing

Door de aanleg van de waterberging wordt wateroverlast verminderd doordat in extreme neerslagsituaties het overtalig hemelwater geborgen kan worden. In dit plan wordt aangesloten bij de trits 'vasthouden-bergen-afvoeren'. Het aanleggen van de waterberging past daarmee goed binnen het nationale waterbeleid.

2.3 Provinciaal beleid

2.2.1 Omgevingsvisie Overijssel

De provincie Overijssel heeft haar ruimtelijk beleid vastgelegd in de Omgevingsvisie Overijssel. In dit integrale beleidsplan zijn het streekplan, het verkeers- en vervoersplan, het waterhuishoudingsplan en het milieubeleidsplan samengevoegd. De Omgevingsvisie is op 1 juli 2009 vastgesteld door Provinciale Staten en op 1 september 2009 in werking getreden. Naar aanleiding van monitoring en evaluaties is de Omgevingsvisie en -verordening op onderdelen geactualiseerd. De Actualisatie Omgevingsvisie en -verordening is op 3 juli 2013 vastgesteld door Provinciale Staten en is op 1 september 2013 in werking getreden. De hoofdambitie van de Omgevingsvisie is 'een toekomstvaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en voorraden'. Het waterbeleid in de Omgevingsvisie is gericht op '*watersystemen met goede ecologische en chemische kwaliteit, die voor de lange termijn klimaatbestendig en veilig zijn*' en '*Veilig, gezond en schoon kunnen wonen, werken, recreëren en reizen*'. In het kader van de waterveiligheid is het provinciaal beleid onder andere gericht op het behouden en vergroten van de veerkracht van watersystemen door voldoende bergings- en afvoermogelijkheden te realiseren. Hierdoor zal overstroming of ongewenste inundatie niet optreden.

2.2.2 Omgevingsverordening

In de omgevingsverordening van de provincie Overijssel is de regeling voor watergebiedsreservering opgenomen. Het doel van de regeling is het bieden van bescherming tegen overstroming en wateroverlast. Door klimaatverandering neemt de kans daarop toe. Voor de provincie zijn primaire watergebieden en waterbergingsgebieden aangegeven. In de

verordening is aangegeven dat nieuwe ontwikkelingen de rol van deze gebieden voor wateropvang niet mogen belemmeren. Deze gebieden liggen niet in de nabijheid van het plangebied. De voorgenomen ontwikkeling speelt juist in op de regeling door ook ruimte te bieden voor waterberging, waardoor het ook bijdraagt aan de bescherming tegen overstroming en wateroverlast.

In de verordening staat verder dat bij grootschalige ontwikkelingen (bijvoorbeeld bij uitbreidingen van agrarische bedrijven groter dan 1,5 hectare) de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving van toepassing is. In deze situatie is geen sprake van een grootschalige ontwikkeling. De Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving is daarom niet van toepassing. Wel dient een normale basisinspanning geleverd te worden als het gaat om een goede landschappelijke inpassing en de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Bij de voorgenomen ontwikkeling wordt de ruimtelijke kwaliteit versterkt door de maatregelen zoals die zijn opgenomen in het projectplan Dalmsholte fase 2b en het onderhoudsplan. Het plangebied heeft als streefbeeld moerasruigte. Dit is passend in het gemeentelijk landschapsonwikkelingsplan.

2.2.3 Toetsing

Het inrichten van waterberging past binnen de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening Overijssel 2009. Waterberging draagt namelijk bij aan een klimaatbestendige en veilige omgeving door het beperken van overstroming en wateroverlast waar de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening naar streven.

2.3 Gemeentelijk beleid

2.3.1 Gemeentelijk Omgevingsplan Ommen

Het Gemeentelijk Omgevingsplan Ommen (GOP) (vastgesteld december 2012) is integrale visie op thematische en gebiedsgerichte opbouw, waardoor een duidelijke en compacte basis ontstaat voor het gemeentelijk beleid en de uitvoering daarvan. In het GOP wordt voortgebouwd op de ambities uit het Ommer Motief. De gemeente Ommen biedt, binnen de gestelde kaders in het GOP, meer ontwikkel- en gebruiksruimte en flexibiliteit aan burgers, agrariërs, ondernemers, recreatiebedrijven en landgoedeigenaren, om op eigen kracht te investeren in de kwaliteit, leefbaarheid en duurzaamheid van de eigen leefomgeving.

Binnen de gemeente Ommen zijn twee grotere landschappelijke eenheden te onderscheiden, het oude cultuurlandschap en het jongere ontginningslandschap. Ommen wil de differentiatie in het landschap en de landschappelijke, ecologische en cultuurhistorische waarden en kwaliteiten van het buitengebied behouden en waar mogelijk versterken van deze kwaliteiten, die deels ook de status van Natura 2000-gebied kennen.

Ook op het thema 'water' heeft de gemeente Ommen beleid ontwikkeld. Zo heeft de gemeente de ambitie om in samenspraak en afstemming met de waterschappen bij te dragen aan een veilig en duurzaam waterbeheer. Een waterbeheer waarin – waar nodig – tevens wordt geanticipeerd op de effecten van de klimaatverandering op de waterveiligheid. Binnen het GOP worden vooral de maatregelen langs de Vecht (Ruimte voor de Vecht) en de Regge (kwaliteitsbuffers Regge) genoemd. In het algemeen is de trits 'vasthouden, bergen en afvoeren' uitgangspunt bij de gemeente Ommen.

2.3.2 Waterplan Ommen

De gemeente Ommen heeft in december 2010 een waterplan opgesteld. Het waterplan kent haar 'oorsprong' in het Nationaal en Regionaal Bestuursakkoord Water. Het waterplan is opgesteld door de gemeente Ommen, Waterschap Groot Salland, Waterschap Velt en Vecht en het Waterschap Reest en Wieden. In het waterplan is aangegeven dat inspelen op klimaatverandering, ruimtelijke behoefte voor waterberging en ruimte bieden voor de Vecht belangrijke gemeentelijke thema's zijn. In de gebiedsvisie voor het bestemmingsplan Buitengebied Ommen is als doel onder meer opgenomen: het vergroten van de sponswerking van de bodem, de opvangcapaciteit van watergangen vergroten en wateropvanggebieden inrichten.

2.3.3 Toetsing

De voorgenomen ontwikkeling betreft de aanleg van een waterbergingsgebied. Dit is in overeenstemming met het GOP en het waterplan.

2.4 Gemeentelijke regelgeving

2.4.1 Algemeen

De gronden waarop de waterberging gepland staat, zijn gelegen binnen het vigerende bestemmingsplan Buitengebied Ommen van de gemeente Ommen. Het bestemmingsplan Buitengebied is op 18 februari 2010 door de gemeenteraad vastgesteld en op 23 september 2010 grotendeels in werking getreden.

De gronden van de waterberging zijn in artikel 3 van de planregels aangewezen als 'Agrarische doeleinden' en in artikel 25 als 'Agrarisch gebied met landschappelijke openheid'. De gronden met de bestemming 'Agrarische doeleinden' zijn bestemd voor grondgebonden veehouderij en akker- en vollegrondstuinbouw, alsmede voor bijbehorende voorzieningen zoals: (ontsluitings)wegen, in- en uitritten, nutsvoorzieningen, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen, tijdelijke waterberging en water ten behoeve van wateraanvoer en -afvoer en sierwater.

2.4.2 Toetsing

Bovenstaande maakt duidelijk dat de grond waarop de waterberging is gepland, uitsluitend gebruikt mag worden voor agrarische doeleinden. Tijdelijke waterberging is mogelijk als een voorziening die ten dienst staat van de agrarische functie. De waterberging die binnen dit plan wordt gerealiseerd, zal echter zo worden ingericht dat de grond waarop deze wordt gerealiseerd permanent aan het agrarische gebruik wordt onttrokken. Daarom past de waterberging niet binnen het vigerende bestemmingsplan.

2.4.3 Strijdigheid bestemmingsplan opheffen

Om de agrarische grond om te kunnen vormen naar waterberging moet de bestemming van de gronden gewijzigd worden van 'Agrarische doeleinden' naar 'Water'. Tevens krijgen de gronden de functieaanduiding 'waterberging'. Middels het 'Veegplan' van de gemeente Ommen wordt deze bestemmingswijziging mogelijk gemaakt.

Hoofdstuk 3 Sectorale toetsingen

3.1 Water

3.1.1 Watertoets

Bij de totstandkoming van ruimtelijke plannen moet de watertoets worden toegepast. Dit houdt in dat alle ruimtelijke plannen een waterparagraaf moeten bevatten. De watertoets is het hele proces van vroegtijdig informeren, adviseren, afwegen en uiteindelijk beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het kader van de watertoets is vanaf 1 november 2003 wettelijk verankerd in het Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro).

3.1.2 Waterparagraaf

Met voorliggend plan is geen sprake van een toename van het verharde oppervlak. Met het plan wordt immers waterberging gerealiseerd. De ontwikkeling (mede in relatie tot de overige maatregelen van het projectplan 'Dalmsholte, fase 2b') is juist positief voor de waterhuishouding, omdat hiermee eerst het water wordt vastgehouden, dan geborgen en dan afgevoerd. Voorgenomen ontwikkeling heeft ook geen gevolgen voor de afvalwaterketen. In het kader van het opstellen van het projectplan 'Dalmsholte, fase 2b' heeft toetsing aan de Waterwet plaatsgevonden en is onderzocht wat de effecten zijn van de voorgenomen

ontwikkeling op de waterhuishouding en de gebruiksmogelijkheden voor de omliggende functies. Hieronder wordt daarop ingegaan.

3.1.3 Waterwet & projectplan

De voorgenomen ontwikkeling, en de overige maatregelen die worden genomen in project 'Dalmsholte fase 2b', passen binnen de kaders van de Waterwet. De toepassing van de Waterwet is gericht op (artikel 2.1 van de Waterwet):

- a) Voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met:
- b) bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c) vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste
Het beleid van Waterschap Groot Salland is gericht op het voorkomen en waar nodig het beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste. Dit is vastgelegd in het Waterbeheerplan 2010-2015, vastgesteld op 26 november 2009 door het algemeen bestuur van het waterschap en medio december door de provincie Overijssel goedgekeurd. Het creëren van meer ruimte voor water door aanleg van 2,8 ha waterberging in Dalmsholte heeft als effect dat wateroverlast wordt voorkomen en beperkt. Tijdens piekafvoeren in het gebied Dalmsholte wordt peilverhoging in de watergangen afgevlakt doordat een deel van het overtollige water tijdelijk opgevangen wordt in de waterbergingen. Als het peil in de watergangen zakt, stromen de waterbergingen weer langzaam leeg. Hierdoor wordt inundatie voorkomen, wordt water langer bovenstrooms vastgehouden en worden benedenstroomse gebieden ontlast. Het projectplan 'Dalmsholte, fase 2b' voorziet niet in aanpassingen van de streefpeilen. De te realiseren maatregelen hebben geen effect op het grondwater in de omgeving. Het ontwerp van de natuurvriendelijke oevers en de daarbij behorende vegetatie is zo ingevuld dat geen nadelige effecten optreden voor de waterdoorvoer of de waterbergingscapaciteit. In het gebied Dalmsholte worden op verschillende locaties de peilen van het grond- en oppervlaktewater gemonitord, zodat het beoogde positieve effect van de maatregelen geëvalueerd kan worden.

Bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen
Het project voldoet met betrekking tot de chemische en ecologische kwaliteit aan de doelstellingen en uitgangspunten van de KRW. De aanleg van natuurvriendelijke oevers stimuleert de ontwikkeling van vegetatie in het natte profiel. De waterkwaliteit wordt hierdoor ook verbeterd.

Vervulling van de maatschappelijke functies van het watersysteem

De maatregelen in het projectplan dragen bij aan het waarborgen van de woonbaarheid van het gebied en de bruikbaarheid van landbouwpercelen.

Geconcludeerd kan worden dat de uitvoering van dit plan in overeenstemming is met de doelstelling van de Waterwet.

3.1.4 Effect berging op waterhuishouding

De voorgenomen waterberging geeft het water meer ruimte als het waterpeil in de Vlierwaterleiding stijgt boven zomerpeil. Het waterpeil stijgt boven zomerpeil als door hevige neerslag veel water moet worden afgevoerd. De piek in het waterpeil die deze grote waterafvoer veroorzaakt, vakt door de waterberging af waardoor het waterpeil minder snel en minder hoog stijgt. De overige percelen in het stroomgebied van de Vlierwaterleiding inunderen hierdoor minder vaak en minder snel. Deze maatregel draagt bij aan het voldoen aan de normering die voor het waterschap is opgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Daarnaast wordt de ontwikkeling van goede water- en oevervegetatie gestimuleerd door het aanleggen van een natuurvriendelijke oever binnen het plan. Dit heeft als positief gevolg dat de waterkwaliteit wordt verbeterd in de Vlierwaterleiding. Met het beperkt verflauwen van de taluds van de Vlierwaterleiding worden tevens stabielere oevers gecreëerd dan in de huidige

situatie, en die goed in stand blijven. Hiermee wordt een robuust profiel verkregen dat minder onderhoudsgevoelig is.

3.1.5 Effect berging op omgeving

Tijdens piekafvoeren van de Vlierwaterleiding komt water in de berging te staan. De berging wordt op zomerpeil aangelegd, waardoor wordt voorkomen dat de berging drainerend gaat werken. De waterberging wordt zo aangelegd dat er geen negatieve effecten zijn voor de landbouwkundige functie van het omliggende agrarische gebied. De aanleg van de waterberging is afgestemd op de huidige landbouwkundige functie van het gebied. Het streefpeil wordt niet gewijzigd en de grondwaterstand wordt niet (negatief) beïnvloed door de maatregelen. Daarnaast heeft de waterberging een positief hydrologisch effect op de omgeving, omdat bij piekafvoeren een teveel aan water kan worden geborgen en de kans op wateroverlast elders kan worden verminderd.

3.2 Verkeer

Het omvormen van agrarische grond tot waterberging heeft geen impact op verkeersaspecten. De verkeersbewegingen zullen door dit plan namelijk niet toenemen.

3.3 Milieu

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. De afstand tussen de aanleg van de waterberging en de eerstvolgende burgerwoning bedraagt meer dan 300 m². Vernatting van nabijgelegen woningen is vanwege deze afstand niet aan de orde.

3.4 Externe veiligheid

Op basis van de Risicokaart van de provincie Overijssel blijkt Bungalowpark 'T Giethmenseveld onder de categorie 'overige inrichtingen' valt waar ongelukken met gevaarlijke stoffen zich kunnen voordoen. Waterberging 103 is echter geen 'gevoelig object' dat op afstand moeten worden gehouden van risicovolle bedrijven zoals het Bungalowpark. Daarom vormt externe veiligheid geen belemmering voor de aanleg van waterberging 103.

3.5 Ecologie

Bescherming in het kader van de natuur wet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming. Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Natuurbeschermingswet en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Soortenbescherming komt voort uit de Flora- en faunawet.

3.5.1 Gebiedsbescherming

Waterberging 103 is niet gelegen in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Vecht- en Beneden-Reggegebied is gelegen op een afstand van meer dan 950 meter. Enige consequenties van de omvorming van agrarische grond naar waterberging op het Natura 2000-gebied kunnen worden uitgesloten.

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt. Binnen of in de directe nabijheid van de EHS geldt het 'nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten. Waterberging 103 bevindt zich

niet in de EHS. Op circa 150 meter van de berging liggen wel gronden die behoren tot de EHS. Aangezien de waterberging een natuurlijk karakter krijgt (moerasruigte), zal deze ontwikkeling de natuurlijke waarde van het nabijgelegen EHS-gebied eerder versterken dan aantasten.

3.5.2 Soortenbescherming

Wat betreft de soortbescherming is de Flora- en faunawet van toepassing. Hierin wordt onder andere de bescherming van dier- en plantensoorten geregeld. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden. Als hiervan sprake is, moet ontheffing of vrijstelling worden gevraagd. Voor het plangebied gelden de volgende aangetroffen en te verwachten soorten:

- In het plangebied en de directe omgeving zijn geen juridisch zwaar beschermde plantensoorten aangetroffen of te verwachten.
- Aangezien binnen het plangebied geen bebouwing en voor vleermuizen geschikte bomen aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van zowel boom- als gebouwbewonende vleermuizen worden uitgesloten. Daarnaast worden geen opgaande lijnvormige structuren verwijderd die voor vleermuizen kunnen dienen als vlieg- en/of jachtroute en worden geen essentiële foerageergebieden verstoord of vernietigd.
- Binnen het plangebied zijn vaste verblijfplaatsen van de laag beschermde zoogdiersoorten Mol, Haas, Tweekleurige bosspitsmuis, Dwergmuis, Rosse woelmuis, Bosmuis, Veldmuis, Aardmuis en Huisspitsmuis te verwachten.
- In het plangebied ontbreken jaarrond beschermde vogelnesten. Het plangebied wordt naar verwachting wel gebruikt als foerageergebied van Ransuil, Kerkuil en Buizerd, die in de omgeving van het plangebied jaarrond beschermde nesten hebben. Daarnaast zijn in het plangebied en directe omgeving enkele watervogel- en weidevogelsoorten broedend te verwachten.
- In de Vlierwaterleiding wordt de aanwezigheid van de middelhoog beschermde Kleine modderkruiper verwacht omdat in hetzelfde watersysteem de soort is waargenomen en ter hoogte van de ingrepen geschikt biotoop aanwezig is.
- Verspreid in het plangebied is de aanwezigheid van algemene amfibieënsoorten als Kleine watersalamander, Gewone pad, Bastaard kikker en Bruine kikker te verwachten. Strikt beschermde amfibieënsoorten worden op basis van bekende verspreidingsgegevens en terreinkenmerken niet verwacht.
- Gezien de terreingesteldheid van het plangebied en bekende verspreidingsgegevens kan worden geconcludeerd dat er geen voortplanting van reptielen, beschermde ongewervelden en weekdieren aanwezig en te verwachten is. Geschikte biotopen voor deze soorten ontbreken.

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling dienen de volgende vervolgstappen te worden gehanteerd:

- Als gevolg van de voorgenomen maatregelen (vergraven van de oeverzone van de Vlierwaterleiding ten behoeve van de waterbergingen), zal tijdelijk leefgebied van de Kleine modderkruiper verdwijnen. Door het realiseren van natuurvriendelijke oevers ter hoogte van de waterbergingen, zal de soort op termijn echter meer geschikt leefgebied tot zijn beschikking hebben. Indien daarnaast de juiste mitigerende maatregelen worden genomen om schade aan exemplaren van de soort zoveel mogelijk te minimaliseren, zal de functionaliteit van het leefgebied van Kleine modderkruiper gegarandeerd blijven en is het aanvragen van een ontheffing annex artikel 75 niet nodig. Overigens geldt voor tabel 2 soort Kleine modderkruiper bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling, mits gewerkt wordt volgens de randvoorwaarden uit de Gedragscode voor Waterschappen (Unie van Waterschappen 2012).

De te nemen mitigerende maatregelen betreffen:

- a. Uitvoering bij voorkeur in de minst kwetsbare periode (dit is de periode tussen 15 juli en 1 november), buiten de voortplantingsperiode en periode van winterrust.
- b. Eventueel vrijgekomen materiaal (slib en planten) uit de watergang controleren op aanwezigheid van Kleine modderkruiper. Aangetroffen

exemplaren worden elders in het plangebied uitgezet, op een locatie waar geen werkzaamheden (meer) plaatsvinden.

- c. Het vangen van beschermde dieren en het elders terugplaatsen gebeurt onder begeleiding van en op aanwijzing van een ecologisch deskundig persoon met kennis van de betreffende soort.
- Voor alle vogels geldt dat werkzaamheden die in gebruik zijnde broedbiotopen van aanwezige vogels verstoren of beschadigen altijd dienen te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Het ontzien van broedvogels is voor de meeste soorten mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten in de periode voor half maart en na half juli. Bepaalde soorten, zoals Houtduif, kunnen echter broeden tot in november.
 - Bij de voorgenomen ontwikkeling kunnen exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en laag beschermde kleine zoogdieren, en amfibieën verloren gaan. Om schade aan deze soorten te minimaliseren is het wenselijk - indien de planning van de activiteiten dit toelaat - werkzaamheden in het plangebied zoveel mogelijk uit te voeren in de periode september - december (mits vorstvrij).

3.5.3 Toetsing

Bij de aanleg van de waterberging dient te worden voldaan aan de hierboven gestelde voorwaarden. In het kader van deze ontwikkeling zijn er dan geen belemmeringen te verwachten ten aanzien van het aspect ecologie

3.6 Archeologie & cultuurhistorie

Op de archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart van de gemeente Ommen ligt waterberging 103 in een gebied met een lage archeologische verwachtingswaarde. Voor deze gebieden geldt dat een archeologisch bureauonderzoek en een verkennend onderzoek nodig zijn bij verstoringen/vergravingen gelijk aan of dieper dan 50 cm én een oppervlakte groter dan 10.000 m². De oppervlakte van de waterberging bedraagt 0,9 hectare. De verstoring zal dus onder de 1,0 hectare blijven. Daarnaast wordt tot een gemiddelde diepte van 39 cm afgegraven. Een archeologisch onderzoek is daarom niet noodzakelijk.

Wel blijft bij toevalsvondsten de meldingsplicht gelden. Indien onverhoeds toch archeologische waarden worden aangetroffen tijdens grondwerkzaamheden dan dient dit direct te worden gemeld aan het bevoegd gezag.

3.7 Landschap

In het bestemmingsplan Buitengebied ligt de waterberging (mede) in de bestemming 'Agrarisch gebied met landschappelijke openheid'. Binnen dit plan blijft de openheid van het gebied gewaarborgd (geen bomen in de berging). De landschappelijke waarde van het gebied zal dus niet aangetast worden.

Hoofdstuk 4 Economische uitvoerbaarheid

Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening stelt dat de gemeenteraad gelijktijdig met de vaststelling van het bestemmingsplan moet besluiten om al dan niet een exploitatieplan vast te stellen. Hoofddregel is dat een exploitatieplan moet worden vastgesteld bij elk bestemmingsplan. Er zijn echter uitzonderingen. Het is mogelijk dat de raad verklaart dat met betrekking tot een bestemmingsplan geen exploitatieplan wordt vastgesteld indien het

verhaal van kosten van de grondexploitatie anderszins is verzekerd of het stellen van nadere eisen en regels niet noodzakelijk is.

In het kader van de economische uitvoerbaarheid kan gemeld worden dat de kosten die zijn verbonden aan de realisering van het plan voor rekening zijn van het Waterschap Groot Salland. De gemeente Ommen draagt financieel niet bij aan de planontwikkeling. Belanghebbenden kunnen op basis van artikel 7.14 van de Waterwet bij het Waterschap Groot Salland een verzoek indienen voor schadevergoeding wanneer dit aan de orde is. Deze procedure staat beschreven in de 'Procedureverordening nadeelcompensatie Waterschap Groot Salland'. Vaststelling van een exploitatieplan door de gemeente Ommen kan voor dit plan achterwege blijven.